

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 434/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], právne zastúpenej advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 8610/11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, „práva na spravodlivý a rýchly proces“ podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Co 737/2014-138 z 31. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 8610/11, Bratislava, z ktorej obsahu (nie však z petitu) vyplýva, že sťažovateľka ňou

namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj základného „práva na spravodlivý a rýchly proces“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 737/2014-138 z 31. marca 2016.

2. Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza:

„Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] týmto podaním v súlade s ustanovením Čl. 127 ods. 1 Ústavy SR podávam sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky pre porušenie môjho práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 a na spravodlivé súdne konanie, práva na spravodlivý a rýchly proces podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných ľudských slobôd (č. 209/1992 Zb.) v odvolacom konaní v právnej veci č. k 2Co 737/2014 vedenom na Krajskom súde Bratislava, rozhodnutím o odvolaní, uznesení Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2 Co 737/2014-138 zo dňa 31. marca 2016, ktorým bolo moje odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV č. k.: 4C 149/2012-119 zo dňa 01.07.2014 odmietnuté, nakoľko sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona č.38/1993 Z. z. O organizácii Ústavného súdu SR a o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, nakoľko mi bolo odňaté právo konať ako účastník a tým mi bolo zasiahnuté arbitrárnym rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave do mojich ústavou garantovaných práv a slobôd.

Ja sťažovateľ ako navrhovateľ návrhom zo dňa 27.06.2014 som predložil návrh na priznanie náhrady trov konanie súdom proti odporcovi podľa § 142 ods. 1 OSP s vyčíslením trov konania v konaní č. k.: 4C/149/2012 vedenej na Okresnom súde Bratislava IV., v ktorej veci ako navrhovateľ som sa domáhal návrhom zo dňa 30.11.2012 na súde proti odporcovi o určenie neplatnosti jeho právneho úkonu výpovede nájmu bytu adresovaného mne zo dňa 26.04.2012, po doručení mi rozsudku odvolacieho Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.: 6Co 425/2013-113 zo dňa 26. mája 2014 ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 20.05.2013. č. k.: 4C/149/2012-840 a to, že predmetný právny úkon - výpoveď nájmu bytu je neplatná.

Návrh na priznanie náhrady trov konanie súdom proti odporcovi podľa § 142 ods. 1 OSP s vyčíslením trov konania v konaní č. k.: 4C/149/2012 vedenej na Okresnom súde Bratislava IV som podal v zákonov stanovenej lehote do 3 pracovných dní od právoplatnosti rozsudku podľa § 151 ods. 1. nakoľko mi bol rozsudok doručení vo štvrtok 26.6.2014 a môj návrh bol podaný na poštovú prepravu v utorok 1.7.2014 dôkaz fotokópia podacie lístku zo dňa 1.7.2014 čím bola zákonná lehota 3 pracovných dní dodržaná. No napriek tomu bolo dňa 1.7.2014 Okresným súdom Bratislava IV vydané uznesenie č. k.: 4C 149/2012-119 ktorým súd určil náhradu trov v konaní a v ktorom tvrdí, že právoplatnosť nadobudlo rozhodnutie 20.06.2014 napriek tomu že mne bolo doručené až 26.06.2014 čiže by právoplatnosť v tomto prípade predchádzala dátumu doručenia mi rozhodnutia. Súd mi teda týmto postupom znemožnil konať ako účastníkovi a využiť tak svoje procesné práva, a preto považujem toto rozhodnutie za arbitrárne a takisto z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a majúce za následok porušenie mojich základných ústavou garantovaných práv a slobôd a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ďalej poukazujem nato, že v prípade nálezu ústavného súdu III. ÚS 166/09-32 súd konštatoval že rozhodnutie týkajúce sa nepriznania náhrady trov konania úspešnému sťažovateľovi je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho konania obsiahnutou v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj v tomto prípade Krajský súd bez dostatočného odôvodnenia mi nepriznal náhradu trov v plnej výške a arbitrárne rozhodol v môj neprospech ako úspešnému účastníkovi sporu, napriek tomu že Okresný súd Bratislava IV sa v uznesení 4C 149/2012-119 ktorý Krajský súd svojim uznesením č. k.: 2Co 737/2014-138 z 31. marca 2016 potvrdil sa odvoláva na § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku kde sa uvádza, že účastníkovi ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. A v tomto prípade si Krajský súd počínal svojvoľne nerešpektujúc tak moje práva ako práva účastníka konania a prisvojil si právomoc rozhodnúť o miere a výške priznania mi náhrady trov, a to bez riadneho odôvodnenia čím zasial do mojich práv.

A preto mám zato že Krajský súd týmto svojim rozhodnutím zasiahol do môjho ústavou garantovaného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 48 ods. 2 a taktiež práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1.

Poukazujem tiež na nálezy Ústavného súdu II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04 v ktorých už viackrát zdôraznil, že rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania možno zasiahnuť do základných práv a slobôd. Rozhodnutím o trovách konania možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu, (napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04).“

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby:

„Ústavný súd vyhovel mojej sťažnosti a v súlade s § 56 zákona č. 38/1993 Z. z. aby vydal nález v ktorom zruší uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co 737/2014-138 zo dňa 31. marca 2016, a žiadam aby bola vec vrátená Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, a aby ten vo veci konal a rozhodol.“

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

9. Z obsahu sťažnosti (nie však z jej petitu) vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného „*práva na spravodlivý a rýchly proces*“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu č. k. 2 Co 737/2014-138 z 31. marca 2016, pričom z obsahu sťažnosti vyplýva, že k porušeniu práv sťažovateľky malo dôjsť tým, že krajský súd „*bez dostatočného odôvodnenia mi nepriznal náhradu trov v plnej výške a arbitrárne rozhodol v môj neprospech ako úspešnému účastníkovi sporu*“.

10. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a v rámci tohto preskúmania zistil, že sťažnosť je potrebné odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

11. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej

služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08). Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

12. Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde. Ak ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorú zjavne ide aj v prípade sťažovateľky, musí obsahovať jednak všeobecné náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 3, ako aj osobitné náležitosti ustanovené v § 50 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

14. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody [písm. b)], a označenie, proti komu smeruje [písm. c)]. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

15. Z hľadiska predbežného prerokovania sťažnosti je podstatný najmä § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania

okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 50 v spojení s § 56 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom. (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

16. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu.

17. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky v predložennom znení nemožno považovať za kvalifikovanú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľkou formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 50 v spojení s § 56 zákona o ústavnom súde, keďže v ňom nie sú uvedené základné práva alebo slobody, ktoré mali byť napadnutým rozhodnutím krajského súdu porušené.

V tejto súvislosti ústavný súd zároveň osobitne zdôrazňuje, že z konštantnej judikatúry ústavného súdu jednoznačne vyplýva, že tvrdenia o porušení ustanovení ústavy, ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07 a i.).

18. Vychádzajúc z uvedeného tak možno uzavrieť, že sťažovateľkou predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia.

19. V súvislosti s uvedeným nedostatkom petitu, ktorý patrí medzi zákonom predpísané náležitosti každého návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ústavný súd zdôrazňuje, že tento nedostatok nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, IV. ÚS 134/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 234/2010, I. ÚS 594/2012 a iné).

20. Inak povedané, ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľkou, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľkou chybné formulovaného petitu sťažnosti. V situácii, keď je petit sťažnosti sťažovateľkou z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd – s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom – sťažnosť odmietnuť.

21. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky, ktorá je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktorá by zodpovedala požiadavkám vyvoditeľným z § 20 a § 50 v spojení s § 56 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

22. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2017